
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] och [REDACTED] inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 7 april 2022 överlämnade Stiftelsen Högskolan i Jönköping ett ärende om oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Högskolan anger i överlämningshandlingarna att [REDACTED] och [REDACTED] utfört misstänkt plagiering genom att de använt och publicerat en analys av ett material som inhämtats av studenterna Peter Falk och Bengt Sundberg. Materialet är ett kvalitativt intervjumaterial som transkriberats. Materialet har så som framgår av handlingarna varit grund för analys i tre texter.

1. "Empowerment i den perioperativa dialogen", [REDACTED] 2015, Linköpings universitet,
2. "Empowerment in the perioperative dialog". [REDACTED] [REDACTED] *Nurs Open* 2020,
3. "The nurse anesthetist perioperative dialog. [REDACTED] *BMC Nurs* 2020.

Enligt forskningshuvudmannen har [REDACTED] och [REDACTED] använt intervjumaterialet i den tredje publikationen utan studenternas medgivande och i denna publikation också utelämnat hänvisning till de andra texter där samma intervjumaterial analyserats. Forskningshuvudmannen anger att detta utgör misstänkt plagiering.

[REDACTED] och [REDACTED] har inkommit med varsitt yttrande. De anser att de inte gjort sig skyldiga till plagiering. Båda menar samstämmigt att studenterna erbjudits att arbeta vidare med materialet i fler studier men att de avböjt. Studenterna ska således enligt [REDACTED] och [REDACTED] ha varit informerade om att fler analyser och publikationer skulle göras med materialet som utgångspunkt. [REDACTED] och [REDACTED] menar vidare att de borde angivit intervjumaterialets ursprung och de menar också att det varit ett misstag från deras sida att inte göra det. [REDACTED] menar att hon inte känt till någon policy hos forskningshuvudmannen som reglerar ägandefrågan vad gäller material som tagits fram i samband med studentarbeten. Hon nämner också att hon varit "delaktig i

utformning av frågeguide och i analysarbetet”. Studenterna ska enligt [REDACTED] ha inspirerats i sitt arbete av hennes avhandling¹.

Utöver de frågeställningar som nämnts i forskningshuvudmannens överlämnande konstaterar nämnden att [REDACTED] och [REDACTED] i artikeln *The nurse anesthetist perioperative dialog* i avsnittet *Data collection* anger att ”The open-ended question was developed for the sole purpose of this study”. Frågan anges i en bilaga till artikeln och lyder: “Would you like to describe your perioperative meeting with the patient?”. I “Authors’ contribution” anges även att “[REDACTED] and [REDACTED] both designed and carried out the study and wrote the manuscript”.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet^{2 3}. De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed⁴. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁵

Nämnden konstaterar att intervjumaterialet tagits fram av studenterna under [REDACTED] handledning. Materialet har analyserats med en utgångspunkt i studentarbetet och efterföljande publikation och med en annan analytisk utgångspunkt i [REDACTED] och [REDACTED] egna publikation.

Nämnden gör bedömningen att frågan om huruvida [REDACTED] och [REDACTED] hade rätt att använda intervjumaterialet för egen analys inte är en fråga om misstänkt plagiering.

¹ [REDACTED] (2013). *A quality improvement project on empowerment in chronic kidney care: an interactive research approach* (Doctoral thesis, Jönköping: School of Health Sciences).

² Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

³ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁴ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁵ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Nämnden konstaterar att [REDACTED] och [REDACTED] i artikeln *The nurse anesthetist perioperative dialog* omotiverat utelämnat uppgifter om intervjumaterialets ursprung och att det använts för analys i tidigare studier. I stället har [REDACTED] och [REDACTED] framställt det som att de själva tagit fram den enkätfråga som ligger till grund för studien, att den enkom tagits fram för aktuell studie, och att de också själva utfört studien i sin helhet. Nämnden anser att [REDACTED] och [REDACTED] i enlighet med god forskningssed borde gjort korrekta redovisningar av hur studien gått till och angett vilka som ansvarat för vilken del när det gäller materialinsamling. Nämnden bedömer att frågan inte berör oredlighet i forskning.

Avvikelser från god forskningssed som ligger utanför nämndens prövningsområde prövas i stället av forskningshuvudmannen enligt 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100), det vill säga Stiftelsen Högskolan i Jönköping i detta fall.

Sammanfattningsvis finner nämnden att [REDACTED] och [REDACTED] inte gjort sig skyldiga till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Thomas Bull
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare

Hur man överklagar

Beslut som följer av prövning om oredlighet i forskning får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ett överklagande ska vara skriftligt och komma in till Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (Npof) senast tre (3) veckor efter det att du fått del av beslutet. Om överklagandet kommit in till Npof inom föreskriven tid överlämnas ärendet till Förvaltningsrätten i Uppsala.

Överklagandet skickas företrädesvis via e-post eller per post.

E-post

registrator@oredlighetsprovning.se

Post

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning
Box 2110
750 02 Uppsala